FAMILY THEATRE

CSALÁDI SZÍNHÁZI ESZKÖZTÁR

CSALÁDI SZÍNHÁZ: A CSALÁDI ELŐADÁSOKBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK TELJES KÖRŰ FELTÁRÁSA EU KONTEXTUSBAN

GSA GAIETY SCHOOL OF ACTING
The National Theatre School of Ireland

Co-funded by the European Union

PROJEKT CÍME: Family Theatre: Exploring the full potential of family shows in the EU context
PROJEKT RÖVID CÍME: Family Theatre
TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS SZÁMA: no. 101173921
PROJEKT SZÁMA: 101173921

MUNKACSOMAG: WP3 – A Családi Színház Formátum meghatározása
VEZETŐ: The Gaiety School of Acting, Dublin

Szerkesztő: Rebecca Dolan

Dizájn: Rebecca Dolan + Gwenaelle Gillet

Partner közreműködők: Adam Bethlenfalvy, Caroline Coffey, Rebecca Dolan, Simone Dini Gandini, Gwenaelle Gillet, Meri Malaguti, Irene Pirelli, Séamus Quinn, Timea Török, Julcsi Szabo, Marijeta Radić Grabovac, Mara Dragojević

Szakértő közreműködők: Will Wollen, Lauren O'Toole, Muireann Ahern és Louis Lovett (Theatre Lovett), Barry Morgan, Violet Thompson, Petra Jelača, Maša Rimac Jurinović, Paolo Tišljarić, Saša Božić, Simone Dini Gandini, Benedetta Conte, Zsuzsa Hajós, György Vidovszky

Co-funded by the European Union

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejezett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k)éi, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) álláspontját. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé azokért.

Ezen kiadvány célja egy Családi Színházi Eszköztár kialakítása, amely megvizsgálja és meghatározza a Családi Színházi előadásforma fő jellemzőit és minőségi előírásait, ezzel segítve annak uniós szintű elismerését és terjesztését.
A Családi Színház világos irányelvekkel, minőségi követelményekkel és alkalmazási ajánlásokkal rendelkezik. Annak érdekében, hogy különböző társadalmi közegekben megfeleljen, a dokumentumot megosztottuk meghatározó szereplőkkel felülvizsgálat és értékelés céljából.

CÉLCSOPORT:

A Családi Színház Eszköztárat színházi alkotók, tervezők, producerek, kulturális helyszínek, dramaturgok, írók, diákok és mindazok számára tervezték, akik érdeklődnek Családi Színházi előadások létrehozása iránt.

A dokumentum korlátai:

Az alábbi eszköztár nem egy az egyben követendő útmutatóként szolgál egy Családi Színházi előadás létrehozásához, hiszen ez lehetetlen volna a választható műfajok, történetek, bevonási módszerek és alkotói döntések sokfélesége miatt. Ehelyett inkább arra készült, hogy színházi szakemberek vagy diákok gyakorlati munkájához nyújtson segítséget. Bemutatja a Családi Színházi előadások legfontosabb elemeit, és javaslatokat ad művészeti megoldásokhoz, **kiindulópontként szolgál beszélgetésekhez** és bemutatja a családi színházban rejlő korlátlan lehetőségeket.

FAMILY THEATRE

TARTALOM-JEGYZÉK

A Családi Színház fogalma P.3

Kutatásmódszertan P.5

A Családi Színházi eszköztár P.11

- A Családi Színház tartalma P.13
- A Családi Színház formája P.23
- A Családi közönség bevonása P.29

A „hős utazása” jelképes „kalandra hívással” kezdődik: inspiráló impulzusok érnek, vagy egy belső hang súgja egyre élesebben: „Indulj, mire várszz, peregnek a napok!”
Joseph Campbell

A Családi Színház fogalma

A Családi Színház egy olyan **közös művészeti élmény, amely kapcsolódást teremt generációk között**, és emlékezetes pillanatok megosztásával erősíti a családi kapcsolatokat. Olyan élmény, amit a különböző korosztályú családtagok együtt élvezhetnek, és mind saját, de közösen átélt nézői tapasztalatot szerezhetnek benne.

A Családi Színház egyik célja, hogy a színház a családok harmadik helyévé váljon. Szociológiai értelemben a harmadik hely olyan környezet, ahol ismerősséget és kényelmet találhatunk az otthon (első hely) és a munkahely/iskola (második hely) mellett.

Családi színház lehet bármilyen színházi műfaj, ha sokszínű, több generációs közönségnek hozzák létre.

A kifejezést különböző kultúrákban és kontextusokban eltérő formában használják, de mi Családi Színház néven hivatkozunk rá.

A választott témának/alapanyagnak működnie kell többféle értelmezési szinten.

A bemutatott tartalomnak egyaránt érdekesnek kell lennie gyermekek, kamaszok és felnőttek számára.

A használt nyelvi- és művészi megoldásoknak különböző korú közönség számára is érthetőnek és izgalmasnak kell lenniük.

A Családi Színház hasonlóságokat mutat, de eltér a következő színházi műfajokól:

Csecsemőszínház/Aprók színháza (0–4 éves kor) egy speciális előadóművészeti forma, amelyet 0-4 éves gyermekek számára terveztek. Interaktív, érzékszerveket stimuláló és a fejlődési szintnek megfelelő élményeket kínál a fiatal közönség számára. Ide tartoznak a babáknak szóló előadások, amelyeken a gyerekek a szülők ölében ülnek, vagy olyan interaktív előadások, amelyek során a gyerekek be is léphetnek a színpadra.
A családi színház nem kifejezetten ezt a korosztályt, azaz a 0–4 éveseket célozza meg.

A ***Gyermekszínházban*** vagy a fiataloknak szóló színházban a gyerekek számára és velük együtt készülnek előadások; azaz az első ötlettől a kész bemutatóig középpontban vannak a fiatalok nézőpontjai, érdeklődési körei és tapasztalatai.
Nem minden gyermekszínház tartozik a Családi Színház kategóriába, mert a Családi Színház az egész család számára készül. A Családi Színház célja, hogy változatos életkorú közönséget szólítson meg azáltal, hogy figyelembe veszi az összes néző érdeklődési körét és tapasztalatait.

A ***Színházi nevelési előadás (TiE)*** színházi és dramatikus technikákat alkalmaz a tanulás elősegítésére, a szórakozáson túlmutató társadalmi vagy neveléssel kapcsolatos kérdések feltárására.
A Családi Színháznak nincs olyan fókusza, ami az ismeretek, a viselkedés vagy az attitűdök átadását vagy megváltoztatását szolgálná. A nevelés nem prioritás a Családi Színházban.

A **pantomim** egy humoros, zenés színpadi produkció, amelyet családi szórakoztatásra terveztek, és amely sokszor nemek közötti szerepcserét és helyzetkomikumot ötvöz, miközben egy jól ismert történetet, állat- vagy népmesét dolgoz fel.
Bár a pantomim közönsége hasonló lehet a családi színházéhoz, és van némi átfedés a tartalom és a forma tekintetében, azonban pantomim a színháztól, így a családi színháztól elkülönülő sajátos művészeti forma.

FAMILY THEATRE

KUTATÁS-MÓDSZERTAN

Ez a kiadvány, a Családi Színházi Eszköztár, két kutatási szakasz eredménye.

1. SZAKASZ: A CSALÁDI SZÍNHÁZAK FELTÉRKÉPEZÉSE EURÓPÁBAN (2024. DECEMBER – 2025. MÁRCIUS)

Kutatásunk részeként megvizsgáltunk különböző, a Családi Színház koncepciójához kapcsolódó dokumentumokat, cikkeket és felméréseket. Ezt követően kis léptékű, kvalitatív kutatást végeztünk. A projektpartnerek 2024 decemberétől 2025 márciusáig gyűjtöttek adatokat anonim, online kérdőívek valamint a helyi partnerek által az egyes országokban azonosított érintettekkel készített interjúk (mind szóbeli, mind írásbeli) formájában.

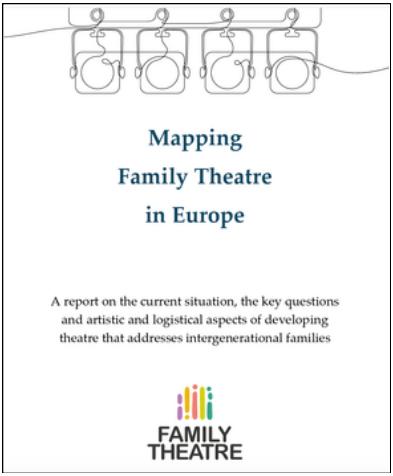
Mapping
Family Theatre
in Europe

A report on the current situation, the key questions and artistic and logistical aspects of developing theatre that addresses intergenerational families

FAMILY THEATRE

A három érintetti csoport színházi dolgozókat (kommunikációs-, műszaki-, és művészeti munkatársak és szakírók), családokkal foglalkozó civil és kulturális szervezeteket, valamint különböző korú gyermekeket nevelő családokat foglalt magában.

EREDMÉNYEK/MUTATÓK

A látogatás akadályai - A családok színházlátogatását gátló fő tényezők közé tartoznak a magas jegyárak, az alkalmatlan időpontok és az információkhoz vagy a színházi helyszínekhez való nehéz hozzáférés.

A közönség korosztálya - A családok elsősorban akkor járnak színházba, amikor gyermekeik 4 és 12 év közöttiek, és a látogatások száma csökken,, amikor a gyermekek tinédzserkorba lépnek.

Tartalompreferenciák - A családok kedvelik az ismerős történeteket, a meséket és a klasszikusokat, amelyeket gyakran nosztalgikus okokból választanak. Kedvelt műfajok közé tartoznak a vígjátékok, a musicalek és a kalandjátékok.

Témák, amelyek megszólítanak - A családi színházban sikeres témák közé tartoznak a felnövéstörténetek, a családi küzdelmekről és az élethelyzeti változásokról szóló történetek, feltéve, hogy nem didaktikusan fogalmazzák meg őket.

Nézőtér és a helyszín kialakítása - A hagyományos színházi terek és nézőtéri elrendezések gyakran alkalmatlanok a családok számára, és inkább a kisebb, intimebb, bensőséges tereket kedvelik, amelyek megengedik a fizikai közelséget.

Előadások tervezése - Az alkotók hangsúlyozzák a jelentésrétegek szerepét abban, hogy az előadás képes legyen egyszerre megszólítani különböző generációkat. Hasznos, ha a karakterek és a történetívek ötvözik az összetettséget és az egyértelműséget.

Interaktivitás és műfaji sokszínűség - Az interakció, a humor és a nonverbális történetmesélési technikák használata elősegíti a közönség bevonódását. A különböző műfajok - a musicaltől a fizikai színházig - mind alkalmasak a Családi Színház számára.

Ideális előadáshossz - A legtöbb család és a szakemberek egyetértenek abban, hogy a Családi Színház ideális időtartama 60 perc, lehetőleg szünet nélkül.

Minőség és esztétika - A magas színvonalú színészi játék és dramaturgia, valamint a merész, különleges esztétika (pl. bábok, izgalmas díszlet) elengedhetetlenek egy jó Családi Színházi élményhez.

A közönség bevonása – Az előadás előtti és utáni kiegészítő programok, mint az oktatási anyagok, közönségtalálkozók, közösségimédia-kampányok vagy színészi interakciók, hozzájárulnak a színházi élmény hatásának mélyítéséhez és a hozzáférhetőséghez.

A teljes beszámoló az alábbi linken elérhető. Javasoljuk az anyag elolvasását a Családi Színházi előadásforma teljeskörű megértéséhez - https://insitedrama.eu/wpcontent/uploads/2025/06/FamilyTheatre_FINAL_Mapping-Family-Theatre-in-Europe.pdf

2. SZAKASZ – TRANSZNACIONÁLIS MŰHELYEK

A kutatás során a projektpartnerek négy - két online és két személyes - tematikus műhelyt szerveztek, amelyeken különböző tudományágak szakértői, és a témában érintettek vettek részt, hogy tudásuk és tapasztalataik megosztásával segítsék a családközpontú produkciókban alkalmazható művészeti megoldások megértését. A műhelymunkák alapján dolgoztuk ki a jelen kiadvány alapelveit, valamint a minőségi követelmények és az alkalmazási ajánlások tervezetét. A folyamatban részt vevő szakértők és érintettek között voltak színészek, írók, pszichológusok, dramaturgok, családok, kulturális helyszínek képviselői, rendezők, producerek és ifjúsági színházi szakemberek.

1. SZEMÉLYES MŰHELY – DUBROVNIK

A Dubrovniki Nyári Fesztivál a projektpartnereket és a meghívott szakértőket fogadta Dubrovnikban, Horvátországban, az első Családi Színházi műhely alkalmával. A legfontosabb témák között szerepeltek: a Családi Színházi előadás ideális hossza, a közönség korosztályi eloszlása, a nézőtér és a helyszín kérdései, valamint az inkluzív gyakorlatok. Felmerültek kérdések a gyerekeknek szánt mediációs eszközök hiányáról, és arról, hogyan lehetne ezt úgy orvosolni, hogy egy család minden tagja egyedi, de közös élményt szerezhessen.

2. ONLINE MŰHELY – VERONA

Az AIDA online műhelymunkát vezetett a minőség és esztétika, a közönség bevonása és a választott témák kérdéseiben. Világossá vált, hogy a minőség és a közönség bevonása összefüggenek egymással, valamint hogy a félelem jelentős tényező a családi közönség bevonásakor. A szakemberek a színházi konvenciók lazítását javasolták, hogy azok jobban megfeleljenek a családok igényeinek, de elismerték azt is, hogy ez ronthatja az előadás befogadását, és más nézők élményét.

3. ONLINE MŰHELY - BUDAPEST

Az InSite Drama vezette a harmadik, online műhelymunkát, fókuszban a lehetséges dramaturgiákkal és a történetek kiválasztásával, ami további egyeztetésekhez vezetett a témakörökről és az életkornak megfelelő témákról. Kutatásunk rávilágított arra, hogy a Családi Színház számára a legmegfelelőbbek az ismerős történetek. A műhelymunka során a szakemberek megvitatták, hogyan közelíthetőek meg a klasszikus mesék és történetek úgy, hogy azok az alkotók számára is izgalmasak maradjanak, új ötleteket is bemutassanak, vagy megváltoztassák a közönség nézőpontját, generációk közötti beszélgetéseket inspirálva.

4. SZEMÉLYES MŰHELY - DUBLIN

A Gaiety School of Acting rendezte meg az utolsó, személyes műhelymunkát Dublinban, Írországban. A szakértők és az érintettek visszatekintettek az elmúlt három műhelyre. A témák tekintetében a hangsúly kissé eltolódott: a közönséggel kapcsolatos kérdések helyett a kreatív csapat, a produkciós vezetés szerepe, a megfelelő alkotói és háttérsáb kiválasztása, a külső partnerekkel való kommunikáció és a Családi Színházat létrehozó alkotók támogatása volt a fókuszban.

A műhelyek legfontosabb kutatási eredményei

Komplexitás – Családi Színházi előadást létrehozni rendkívül nehéz, mivel úgy kell koherens élményt nyújtania, hogy közben eltérő értelmezési szinteken szólítsa meg a különböző korosztályú nézőket.

Bevonódás kontra eltávolodás – Családi Színházi előadás alkotásakor kerülni kell a didaktikusságot, mivel a családok szeretnek bevonódni a történetekbe, de nem szeretik, ha megmondják nekik, hogy mit gondoljanak vagy hogyan érezzenek.

Korosztályi ajánlások – Kutatásunk alapján javaslunk alsó korhatárt a Családi Színháznak. A színházi élmény minőségének fennmaradása érdekében a 4 éves kor feletti korosztályi megkötés ajánlott.

Érzelmi hatás – A Családi Színházban egyszerre kell a felnőttekre és a gyerekekre gyakorolt hatással tervezni, biztosítva, hogy minden néző úgy érezze, az előadás hozzá is szól. Ez gazdagabb élményt teremt minden résztvevő számára.

Humor – A pimaszság és a humor formától és tartalomtól függetlenül kulcsfontosságú elemeknek bizonyultak.

A harmadik tér – A családi színház célja egy harmadik tér megteremtése a családok számára, vagyis egy olyan biztonságos téré, amely nem az otthon, a munkahely vagy az iskola.

Profizmus – A közönség és a szakma ismerete elengedhetetlen egy sikeres családi színház létrehozásához.

“A CSALÁDI SZÍNHÁZNAK MINDENKIT EL KELL VARÁZSOLNIA!”

VISSZAJELZÉS A DUBLINI WORKSHOP SORÁN

FAMILY THEATRE

A CSALÁDI SZÍNHÁZI ESZKÖZTÁR

MINŐSÉGI KÖVETELMÉNYEK ÉS ALKALMAZÁSI AJÁNLÁSOK

Ebben az eszköztárban a családi színházra vonatkozó követelmények és irányelvek ajánlásait három, egymással összefüggő szakaszra osztjuk:

1. **A CSALÁDI SZÍNHÁZ TARTALMA – „KÖZÖS TÖRTÉNET”**
2. **A CSALÁDI SZÍNHÁZ FORMÁJA – „KÖZÖS VILÁG”**
3. **A CSALÁDI KÖZÖNSÉG BEVONÁSA – „EGY KÖZÖSSÉG”**

Színházi alkotóként a TARTALOM számunkra azt az üzenetet vagy témát jelöli, amelyet közvetíteni szeretnénk. Ezt a tartalmat a FORMA hordozza, amely magában foglalja a stílust, a szerkezetet, a nyelvhasználatot, a vizuális megjelenítést és a játékmódot.

Ez az eszköztár stratégiákat kínál a Családi Színházi közönséggel való KOMMUNIKÁCIÓRA és KAPCSOLATÉPÍTÉSRE, valamint a Családi Színházi előadások népszerűsítésére.

Kutatásainkból kiderült, hogy a színházi alkotók már most is készítenek Családi Színházi előadásokat, csak nem feltétlenül nevezik így őket. Ez az eszköztár segít az alkotóknak abban, hogy meghatározzák, munkájuk Családi Színházi előadásnak tekinthető-e, valamint támogatást nyújt abban, hogy tudatosan hozzanak létre Családi Színházi produkciókat.

1. A CSALÁDI SZÍNHÁZ TARTALMA

A „KÖZÖS TÖRTÉNET”, TISZTELETBEN TARTVA AZ EGYÉNI TAPASZTALATOKAT

A Családi Színházi előadásforma nem arra szolgál, hogy korlátozza a színházi alkotók választási lehetőségeit - inkább kiindulási pontként kíván működni, felmutatva a tartalmi lehetőségek szinte korlátlan tárházát. Kutatásunk rávilágított a „közös történet” fontosságára, valamint a generációkon átívelő tapasztalatmegosztás jelentőségére.

A CSALÁDI SZÍNHÁZ NEM MINDENKIRŐL, DE MINDENKINEK SZÓL.

MELYEK A „KÖZÖS TÖRTÉNET” FOGALMÁNAK LEGFONTOSABB ELEMEI?

A „közös történet” kapcsolat a generációk között.

A „közös történet” az előadás során átélt „közös utazáshoz” vezet, amely egymáshoz kapcsolódást, így „közös élményt” teremt.

A „közös történet” az érzelmi hitelességre, a humorra és olyan jelentésrétegekre épül, amelyek különböző értelmezési szinteken szólítják meg az eltérő kosztályú közönséget.

Ebben a részben a következőket tárgyaljuk:

1.1 A közönséget megszólító témák
1.2 A többrétegű dramaturgia
1.3 A korcsoportok jelentősége

1.1 A KÖZÖNSÉGET MEGSZÓLÍTÓ TÉMÁK ÉS TARTALMAK

A szakértők, a színházi alkotók és a családok hasonló témákat emeltek ki a közönséghez közel álló tartalomként, de ezek megjelenítésének, megközelítésének vagy bemutatásának módja sokféle lehet. Megállapították azt is, hogy nem szabad kerülni vagy leegyszerűsíteni a nehéz témákat, a családok nem szeretik azt sem, ha „nevelik” őket, sem a didaktikus előadásokat. A kutatás során az árnyaltság és a játékosság kulcsfontosságú elemekként jelent meg.

A családokat megszólító tartalmak:

- mesék
- ismert irodalmi művek
- ikonikus könyvek
- filmek

Látható, hogy a családok kedvelik azokat a történeteket, amelyeket már valamilyen szinten ismernek, úgy tűnik, hogy a történetek közös emlékezete nagyon fontos számukra. Ezek az ismert történetek az alkotás során újraértelmezhetők, kezelhetők humorral vagy akár ironikusabb hangvételben is. A családok számára megnyugtató, ha van valamilyen előzetes elképzelésük az előadásról; ez csökkentheti azokat az akadályokat is, amelyeket kutatásunk a színházbajárás akadályaként azonosított.

A színházba ritkábban járó családok körében gyakran megjelenik egyfajta félelem az ismeretlen színházi élménytől, de egy jól ismert történet könnyebb befogadhatósága ezt segíthet felülírni.

Hasonló megnyugtató hatása lehet egy ismert előadónak/színházi alkotónak is. A bizonytalanság, az az érzés, hogy „nem tartozom ide", az árak mellett a családok színházlátogatásának második legjellemzőbb akadálya, melyet később részletesebben is tárgyalunk.

A közönséget megszólító témák:

- felnövéstörténetek
- családi küzdelmek
- életfordulók
- kalandok

FŐBB AJÁNLÁSOK A KÖZÖNSÉGET MEGSZÓLÍTÓ TÉMÁKRÓL

„UNIVERZÁLIS TÉMÁK, TERET HAGYVA A KÉPZELETNEK”

- Egy ismerős téma vagy motívum használata remek kiindulási pont – ez biztonságérzetet és ismerősséget ad a családoknak.
- A klasszikus történeteket érdemes mai nézőpontból, kritikus szemmel újragondolni.
- A régi történetek új módon való elmesélése izgalmas élmény mind az alkotók, mind a közönség számára.
- Az univerzális témák összekötik a családokat, de specifikusabb témák is alkalmasak lehetnek arra, hogy megszólítsák a közönséget.
- Kerüld a didaktikusságot! A családok szeretnek kapcsolódni a történetekhez, de nem szeretik, ha megmondják nekik, mit gondoljanak vagy hogyan érezzenek.
- A témák és műfajok újraértelmezése, valamint a nagy, nehéz témák kerülésének feloldása lehetővé teszi a szülők és a gyermekek számára, hogy más szinten kapcsolódjanak az anyaghoz.
- Ne félj új világokat megnyitni, élj a meglepetés és az újdonság erejével!
- Ne azt tartsd szem előtt, hogy mi érdekes a színházi alkotó számára, hanem azt, hogy mi izgalmas a közönség számára!
- Ne becsüld alá a nosztalgia erejét!
- Újra szabad értelmezni és meg szabad változtatni a történetek szerkezetét, de fontos megőrizni azok érzelmi hitelességét.

1.2 A TÖBBRÉTEGŰ DRAMATURGIA

A többrétegű dramaturgia olyan narratív szerkesztésmód, amely több jelentésréteggel, különböző formákkal és eltérő bevonódási lehetőségekkel dolgozik, ami számos színházi előadás sajátja. A Családi Színház esetében azonban ez gyakran még összetettebb, a nézőtéren egyszerre helyet foglaló, eltérő korosztályok miatt.

Ha például a karakterekről gondolkodunk, a különbségek leegyszerűsítve úgy ragadhatók meg, hogy míg a kisebb gyerekeknek világosan elkülöníthető, „jó” és „rossz” szereplőkre van szükségük – legalábbis a főszereplők esetében - addig az idősebb nézők összetettebb, árnyaltabb karaktereket igényelnek. Ez az ellentmondás feloldható azzal, ha a darab fő- és mellékszerepeiben eltérő karakterkidolgozásokat alkalmazunk. A nézők így maguk találhatják meg a számukra megfelelő kapcsolódási pontot a történetben.

FŐBB AJÁNLÁSOK A DRAMATURGIA KAPCSÁN

„EGY JÓ TÖRTÉNETNEK NINCS KORHATÁRA”

- A játékosság rendkívül fontos a családi közönség számára.
- Használj mindenki számára ismerős archetípusokat – ez hasznos a fiatalabb nézők számára!
- Ne életkor, hanem történet mentén gondolkodj!
- A különböző jelenetek és stílusok segítségével dolgozd ki a jelentés különböző rétegeit!
- Koncentrálj azokra a pillanatokra, amelyek személyes kapcsolatot teremtenek a nézővel!
- A fizikai színház, a zene és a ritmus különösen hasznos eszközök a fiatalabb közönség megszólításakor.
- A mögöttes jelentés, az érzelmi mélység és az irónia segít bevonni az idősebb nézőket.
- Maradjon az érzelmi hitelesség a középpontban!
- Hagyj teret a közönségnek, hogy képzelőerejével töltse ki a hiányos részeket!
- Teremts varázslatot, gyermeki rácsodálkozást, de ne gyerekességet!

Kutatásunk során több olyan **gyakori hibát** is feltártunk, amelyet a családok zavarónak tartanak, ezek:

- a gyerekekkel való lekezelő beszéd
- az erkölcsi tanulságok túlmagyarázása
- csak a felnőtteknek szóló viccek beékelése
- a színpadi megfomálásról való megfeledkezés

A KÖZÖS TÖRTÉNET – A GYEREKEK FELFEDEZIK A CSODÁJÁT, A FELNŐTTEK PEDIG AZ IGAZSÁGÁT.

1.3 A KORCSOPORTOK JELENTŐSÉGE

A Családi Színház fórum arra, hogy a családok strukturált, ugyanakkor kreatív környezetben fedezzék fel és fejlesszék szociális és érzelmi készségeiket. Amikor családi közönség számára készítünk előadást, különösen fontos, hogy figyelembe vegyük a nézők társas készségeit és megértési szintjét. Ez több szempontból is segíti, nem csak az alkotói és előadói munkát, hanem a mű kommunikációját is.

„A GYEREKEK NEM PASSZÍV NÉZŐK – SAJÁT HANGJUK ÉS ELVÁRÁSAIK MENTÉN KÉPZELIK EL, ÉRTELMEZIK ÉS ALKOTJÁK ÚJRA A SZÍNHÁZAT. HA VALÓBAN FIGYELÜNK RÁJUK, AKKOR AZ ELŐADÁS TÖBBÉ NEM EGYSZERŰEN FIATAL KÖZÖNSÉGNEK SZÓLÓ ALKOTÁS LESZ, HANEM VELÜK ÉS ÁLTALUK JÖN LÉTRE.”
MAŠA RIMAC JURINOVIĆ

A színházi alkotók felelőssége
A Családi Színházi produkciók célja, hogy széles korosztályi réteget szólítsanak meg. Alkotóként felelősségünk, hogy tisztában legyünk azzal, hogyan reagálhat majd a közönség a tartalomra – a témák intenzitására vagy esetleg a félelmetes jelenetekre.

Érdemes tudatosan beépíteni közönséget bevonó elemeket, interaktív megoldásokat, hogy az előadás a legfiatalabbakat is megszólítsa. Következő ajánlásaink alapját a fiatal közönségnek szóló színház (TYA – Theatre for Young Audiences) korosztályi kategóriái adják, amelyek három nagy csoportot különítenek el: koragyermekkori színházat (0–4 év), gyermekszínházat (4–12 év) és ifjúsági színházat (13–18 év). A családi színház ezt a rendszert a felnőttekkel egészíti ki.

További ajánlások a bevonási és kommunikációs stratégiákról az eszköztár harmadik részében találhatók.

FŐBB AJÁNLÁSOK A KORCSOPORTOK KAPCSÁN

ISMERD A KÖZÖNSÉGED!

Egy Családi Színházi előadás létrehozásának kulcsa, hogy olyan pillanatokat teremtsünk, amelyek különböző közönségrétegekhez és korosztályokhoz eltérő megértési szinteken szólnak. Ehhez ismerni kell az életkori sajátosságokat, az életszakasz-váltásokat és a generációs problémákat.

Koragyermekkor (0-4 év)
Ebben az életkorban a tartalom általában a figyelem fenntartására épül, alkalmazkodva a gyerekek reakcióihoz. Az előadások tartalmazhatnak interaktív elemeket, a negyedik fal lebontását vagy a gyerekek bevonását az előadásba. Ebben a korosztályban a testbeszéd és a mozgás fontosabb kifejezőeszköz, mint a beszéd.

MEGJEGYZÉS: Álláspontunk szerint 4 éves kor felett lehetséges a Családi Színház, ettől az életkortól a gyermekek és a felnőttek könnyebben élhetnek meg közösként művészi élményeket.

Kisgyermekkor (4-7 év)
4-7 éves kor között a gyermekek kognitív, szociális és érzelmi fejlődésen mennek keresztül, ahogy iskolai közegbe lépve a logika és a képzelet segítségével értelmezik egyre szélesebben a világot. Kedvelik a varázslatos, meseszerű történeteket, ugyanakkor még nehezen tudják megkülönböztetni a valóságot a fikciótól.

Gyermekkor (7-11 év)
Ebben az életkorban a gyerekek vonzódnak a kalandokhoz és azokhoz a hősökhöz, akik különleges képességekkel rendelkeznek, és valamilyen titok nyomába erednek. Kiemelt szerepet kap a fantázia és a képzelet, csakúgy, mint a kortárs kapcsolatok és a barátságról szóló történetek. Ebben a korban különösen fontos az előadás hossza, témája és összetettsége. A történetekben megjelenhet enyhe veszély vagy játékos, humoros formában kezelt erőszak.

Kiskamaszkor (10-13 év)
Ebben a korcsoportban az idegrendszeri fejlődés következtében sok gyermeknek nehézséget okoz a döntéshozatal, valamint a saját hely megtalálása a felnőttek világának szabályai, a saját érzelmei és a másokhoz való viszonyulás között. A 10-13 éves korosztály számára minden zavarosabbnak tűnik, mint valaha. Már nem kisgyerekek, de még nem felnőttek. A varázslat háttérbe szorul, és megjelenik az önazonosság keresésének igénye. Ez a korosztály erősebben kapcsolódik azokhoz a történetekhez, amelyek a valóságban vagy valósághű helyzetekben gyökereznek.

Kamaszkor (13–16 év)
Ez a közönség általában érzékenyebb a társadalmi témákra és viselkedésformákra. A nekik készült előadások olykor tartalmazhatnak intenzívebb vagy akár félelmetesebb elemeket, fenyegető helyzeteket, amelyek a fiatalabb gyermekek számára még nyugtalanítóak lennének. A váratlan fordulatok felkelthetik az érdeklődésüket. Szeretik, ha kizökkentik és meglepik őket – de csak akkor, ha kapnak kapaszkodót vagy eszközt, hogy értelmezzék, amit látnak. A kamaszkorra jellemző a racionális gondolkodás, nem kedvelik a homályos, kétértelmű szimbólumokat, de semmi sem idegeníti el őket jobban, mint a közvetlen didaktikus szándék.

Ifjúkor (16-20 év)
Ez a közönség a serdülőkor utolsó szakaszában jár, amelyet az absztrakt gondolkodás, a jövőtervezés és az identitásformálás jellemez. Ez az átmeneti időszak olyan mérföldköveket tartalmaz, mint a vezetés tanulása, pályaválasztási utak mérlegelése, valamint új társas és romantikus kapcsolatok kialakítása. Az életmóddal, hobbikkal és egyéb érdeklődési körökkel kapcsolatos tartalmak különösen népszerűek számukra, és jártasak a digitális világban is.

Fiatal felnőttkor (20–39 év)

A fiatal felnőttkorban két jól elkülöníthető közönségréteg van, akik hasonló érdeklődési körrel rendelkeznek:

Egyedülálló felnőttek – A fiatal felnőttek függetlenné válnak eredeti családjuktól, saját identitásuk kialakítására koncentrálnak, karrierjük építésére és társas kapcsolataikra helyezik a hangsúlyt. Elhozhatják fiatalabb családtagjaikat Családi Színházi előadásokra.

Párkapcsolatban/házasságban élők – Ők azok, akik elköteleződnek egy partnerkapcsolat mellett, új családi rendszert hoznak létre, és összehangolják a párkapcsolati és a szakmai igényeket. Ebbe a csoportba tartozhatnak azok a szülők, akik saját gyermekeiket, barátaikat vagy rokonaikat hívják el előadásokra.

Középkorú felnőttkor (40–59 év)

Ennek az életkornak a jellemzői közé tartozik az életközepi újraértékelés, amely gyakran együtt jár a családi és szakmai élet változásaival. A középkorú felnőttek gyakran szembesülnek az úgynevezett „szendvicsgeneráció” helyzetével is, amikor egyszerre kell gondoskodniuk gyermekeikről és idősödő szüleikről.

Időskor (60 év felett)

Az idősek már túl vannak a karrierépítésen és a gyermeknevelés aktív időszakán. Ez a szakasz szólhat a nagyszülői szerep megéléséről, az új generációs szerepekhez való alkalmazkodásról, valamint az öregedéssel járó kihívásokkal való szembenézésről is.

„NEM AZÉRT HAGYJUK ABBA A JÁTÉKOT, MERT MEGÖREGSZÜNK, HANEM AZÉRT ÖREGSZÜNK MEG, MERT ABBAHAGYJUK A JÁTÉKOT.”
GEORGE BERNARD SHAW

2. A CSALÁDI SZÍNHÁZ FORMÁJA

A „KÖZÖS VILÁG”

A színház egyedülálló közösségi élményt hoz létre, miközben erősíti az összetartozás érzését, és teret biztosít a közös alkotásnak.

A színház, mint művészeti forma, számos különböző stílust és műfajt foglal magában, amelyeket szerkezetük, konvencióik és céljaik határoznak meg. Ilyen a klasszikus görög tragédia, a shakespeare-i dráma, a modern musical vagy a kortárs performansz is. Ezek a formák olyan elemeket kombinálnak, mint a szavak, a hang, a mozgás és a vizualitás, hogy történeteket meséljenek és gondolatokat közvetítsenek, sajátos módon bevonva a közönséget.

Az ebben az eszköztárban javasolt formák nem törekednek teljességre, kizárólag a projektpartnerek által végzett kutatások eredményein alapulnak. A Családi Színház tartalma fejezethez hasonlóan, az alábbiakban bemutatott formák is inkább kiindulási pontként szolgálnak a színházi szakemberek számára a Családi Színház létrehozásának folyamatában.

Ebben a részben a következő témákat érintjük:

2.1 Kedvelt műfajok
2.2 Minőség és esztétika
2.3 Ideális időtartam

2.1 KEDVELT MŰFAJOK

A színházba járás kutatásainkban rendkívüli alkalomként jelenik meg, a családok a hangulatára különlegesként emlékeznek, azt mondják, olyan, mint „belépni egy varázslatos világba”, valami szép, rendkívüli dologba.

Színházi alkotóként fel kell tennünk a kérdést: hogyan segítheti ezt a megélést az adott műfaj?

A megkérdezett szakemberek számos különböző műfajt említenek - egyesek szerint az improvizációra épülő előadások, amelyekben intenzíven bevonják a közönséget, különösen erőteljes családi színházi élményt nyújthatnak, más alkotók ugyanakkor kritikusak az improvizációval szemben, mert úgy érzik, hiányzik belőle az a világos és jól felépített történetvezetés, amely szerintük elengedhetetlen ahhoz, hogy egyszerre több generációt is meg lehessen szólítani.

Kutatásunkban a leggyakrabban említett műfajok a következők voltak:

- bábjáték
- tánc
- klasszikus utcaszínház
- pantomim – a parterek a pantomimet e dokumentumban önálló művészeti formaként kezelik

A kutatásból egyértelműen kiderült, hogy nincs **egy** olyan műfaj, amelyet önmagában Családi Színháznak lehetne tekinteni. A különböző műfajok - a musicalektől a bábjátékig és az utcaszínházig - mind alkalmasak lehetnek Családi Színházi előadás létrehozására.

„AZ ÍRÓ FELADATA, HOGY A DARABOT ÉRDEKESSÉ TEGYE. A SZÍNÉSZ FELADATA, HOGY AZ ELŐADÁST IGAZZÁ TEGYE.”
DAVID MAMET

FŐBB AJÁNLÁSOK A TÉMA KAPCSÁN

„HASZNÁLJ A TÖRTÉNETEDHEZ ILLŐ MŰFAJT VAGY MŰFAJVERZIÓT!”

- Figyelj a produkció nonverbális elemeire, pl. mozgás, zene, vizuális hatások! Ezek különösen fontosak lehetnek a többgenerációs közönség esetében.
- Gondold végig, milyen vizuális elemek segíthetik az előadást! Szükség van intenzív fényekre, vagy a visszafogott világítás támogatja a megfelelő hangulatot?
- A zenei világ segíthet a fiatalabb és az idősebb nézőknek is az előadás érzelmi ívének követésében és megértésében.
- Győződj meg arról, hogy az előadás tere és jellege illeszkedik a produkció céljaihoz!
- Gondold végig, hogy a közönség bevonása valóban szolgálja-e a darabot, ne csak önmagáért alkalmazz interakciót!
- Építs be humoros elemeket, és játékosságot, hiszen ezek a Családi Színház kulcsfontosságú elemei!
- Az impovizáció nagyfokú szakmai tudást és tapasztalatot igényel a színészektől, akiknek bizonyos szabályokat követniük kell ahhoz, hogy a különböző korosztályokat egyaránt be tudják vonni.

2.2 MINŐSÉG ÉS ESZTÉTIKA

Fontos megjegyezni, hogy amikor ebben a dokumentumban minőségről beszélünk, nem az esztétikára gondolunk, azt külön kategóriaként kezeljük.

A „minőség” a következő elemeket jelenti:

- magas színvonalú színészi játék
- a témához kapcsolódó jellemzők
- tartalom és forma viszonya

FŐBB AJÁNLÁSOK A MINŐSÉG KAPCSÁN

A MINŐSÉG NEM LEHET KOMPROMISSZUM TÁRGYA

- A fiatalabb közönség kezelése nagyon felkészült színészeket igényel, mivel ők nyugtalanabbak és kíváncsibbak lehetnek, mint az idősebb nézők, akik jobban ismerik a színházi viselkedési szabályokat.
- Az előadás minősége erősen hat a fiatalabb közönségre, ezért gondold át, hogy a történet hogyan kapcsolódik a választott esztétikai megoldásokhoz, és győződj meg arról, hogy erősítik egymást!
- A költségvetés befolyásolhatja, hogy milyen vizuális és színpadtechnikai megoldásokra van lehetőség, de fontos törekedni az összhangra, és teret hagyni a nézői fantáziának.

A Családi Színház esztétikája magában foglalja olyan színházi elemek használatát, mint a látvány, a zeneiség, a mozgásvilág, melyek mind azt a célt szolgálják, hogy egy egyszerű szórakozáson túlmutató, inspiráló és magával ragadó művészi élményt élhessen át a közönség.

FŐBB AJÁNLÁSOK AZ ESZTÉTIKA KAPCSÁN

„NE FÉLJ BÁTORNAK LENNI"

- A vizuális világ a történetet szolgálja; nincs szükség harsány színekre és villódzó fényekre, ha a történet ezt nem indokolja.
- Minél inkább magával ragadóvá tudod tenni a látványvilágot, annál könnyebben nyered el a fiatalabb nézők figyelmét.
- A zene sokat segíthet abban, hogy a közönség érzelmileg együtt haladjon az előadással.
- A mozgás, a tánc, a testi kifejezésmód hatásos nonverbális eszközei a történetmesélésnek egy Családi Színház esetében.

Egy színházi előadás létrehozása számos alkotó, technikai- és forgalmazást segítő munkatárs közös munkája. Kutatásunk során több kulcsfontosságú szereplőt is azonosítottunk, akik számára hasznos lehet a továbbképzés is, mivel a Családi Színház speciális előadásforma. Hangsúlyozzuk, hogy a résztvevő szakemberek listája nem teljes.

FŐBB SZABÁLYOK AZ ESZTÉTIKA KAPCSÁN

AZ EGYSÉGES LÁTVÁNYVILÁG ALAPJA AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A rendező központi szerepet tölt be az átfogó művészi koncepció kialakításában: ő az, aki összekapcsolja a formát, a tartalmat és a közönség bevonását. Ezt az elképzelést azonban nem tudja egyedül megvalósítani. Az esztétikai világ kidolgozásában az alábbi alkotók támogatják:

- **Díszlettervező** – Ő tervezi meg az előadás díszletelemeit.
- **Jelmeztervező** – Ő tervezi meg az előadás jelmezeit.
- **Világítástervező** – Fények és árnyékok segítségével teremt hangulatot, fókuszt, és támogatja a történetetmesélést.
- **Hangtervező / Zeneszerző** – Hanghatásokkal, zenével és atmoszférával gazdagítja a közönség élményét.
- **Koreográfus** – Megtervezi az előadásban szereplő táncokat és mozdulatokat.

2.3 IDEÁLIS IDŐTARTAM

Kutatásainkban a családok és a szakemberek között szinte teljes egyetértés mutatkozott az előadás ideális hosszát illetően.

A Családi Színházi előadások ideális időtartamát 60 percben határozták meg, lehetőleg szünet nélkül.

Az előadáshoz leginkább megfelelő időtartam kiválasztása természetesen attól függ, hogy milyen történetet szeretne elmesélni. A közönség figyelmének fenntartása érdekében viszont körülbelül 30 percenként szükség van valami váratlan történésre, mivel ekkor a közönség figyelme természetes módon csökkenni kezd.

FŐBB AJÁNLÁSOK AZ ELŐADÁS HOSSZA KAPCSÁN

„A KÖVETKEZŐ, A KÖVETKEZŐ, A KÖVETKEZŐ"

- Érdemes minél több „mi következik most?" pillanatot beépíteni a néző figyelmének folyamatos fenntartása érdekében. Ilyenek lehetnek: egy új szereplő belépése, hanghatások, fényváltások, váratlan fordulatok vagy zenei motívumok. Ez a hatás egy jól szerkesztett gyerekkönyv lapozásra késztető erejéhez hasonló.
- Ha az elsődleges célkorosztály a négy éves kor körüliek csoportja, akkor rövidebb előadásban érdemes gondolkodni. A legtöbb szakember szerint az ideális időtartam ilyenkor a 30-45 perc.
- A tempó a kulcs – szükség van meglepetésekre, folyamatos áramlásra, mozgalmasságra.
- Tudd, mi a történet lényege, és mi hagyható el! Olyan pillanatokat keress, amelyek egyszerre tudják bevonni a felnőtteket és a gyerekeket.
- A gyerekek egyértelműen jelzik, ha unatkoznak: mocorogni kezdenek, akár hangot is adnak a véleményüknek. Az előadóknak fel kell készülniük arra, hogy a Családi Színház közönsége kevésbé fegyelmezett, mint a hagyományos közönség.

3.A CSALÁDI KÖZÖNSÉG BEVONÁSA „EGY KÖZÖSSÉG”

A pozitív családi élmények életre szóló emlékeket teremthetnek. Más közönségekkel összehasonlítva a családoknak sajátos bevonódási igényeik vannak. A Családi Színházban a gyerekek és a felnőttek egyaránt aktív résztvevői a színházi élménynek és mindegyikük más elvárásokkal érkezik.

A Családi Színház egyik célja, hogy a színházat a családok harmadik terévé tegye. Szociológiai értelemben a harmadik tér olyan környezet, ahol biztonságot és ismerősséget találhatunk, túl az otthonon (első tér) és a munkahelyen/iskolán (második tér).

Számít, hogyan beszélünk a Családi Színházi előadásokról, és hogyan tesszük a közönség élményét pozitívvá és emlékezetessé. Kutatásunk azt mutatta, hogy a közönség bevonása sokféle formát ölthet, és olyan, költséghatékony megoldásokat is tartalmazhat, amelyek növelik a családok számára a hozzáférhetőséget is.

FŐ PONTOK

A családok azt jelezték vissza, hogy a színházba járás különleges alkalom számukra, és nemcsak magára az előadásra emlékeznek, hanem az egész esemény hangulatára.

Mindannyian úgy beszéltek az élményről, hogy egy különleges világba léptek be, valami szép, rendkívüli dologba.

Az alábbiakban javaslatokat teszünk arra, hogyan lehet egy előadást családbaráttá és élményszerűvé tenni:

3.1 A családi közönség bevonása
3.2 Nézőtér és helyszín
3.3 A részvétel akadályai

3.1 A CSALÁDI KÖZÖNSÉG BEVONÁSA – AZ ELŐADÁS ELŐTT ÉS UTÁN

Amikor előadást tervezünk, fontos szem előtt tartani, milyen akadályok állhatnak a közönség részvételének útjában. A családok esetében ezek a magas jegyárak, a kedvezőtlen időpontok, valamint az információkhoz és az előadás helyszínéhez való nehezebb hozzáférés. Érdemes a helyszín vezetésével együttműködve olyan megoldásokat keresni, amelyek segíthetnek enyhíteni ezeket a nehézségeket.

ELŐADÁS ELŐTTI KOMMUNIKÁCIÓ

A szülőknek biztosítékot kell kapniuk arra, hogy a színház egy befogadó hely, ahol egy biztonságos és megértő közeggel lehet találkozni, és hogy az élmény valóban megéri. A Családi Színházról való kommunikáció során egyértelműsíteni kell, hogy ha egy gyermek sírni kezd, vagy feláll a helyéről, az egy olyan, nem kirívó helyzet, amely kezelhető.

FŐBB AJÁNLÁSOK AZ ELŐADÁS ELŐTTI KOMMUNIKÁCIÓ KAPCSÁN

„ERŐSÍTSD MEG A CSALÁDOKAT ABBAN, HOGY A SZÍNHÁZ AZ Ő HELYÜK"

- A trailerek segítenek a családoknak megérteni az előadást és felkészülni rá.
- A korosztály szerinti besorolás lehetővé teszi a családok számára, hogy megalapozott döntést hozzanak.
- Úgy mutasd be az előadást, mint egy különleges közös élményt!
- Tedd még varázslatosabbá!
- A nyugodtabb előadások és a mozgás lehetősége kedvező a családok számára.
- Ha ott találkozunk a családokkal, ahol vannak, azaz „elvisszük hozzájuk" a színházat, az jó első lépés lehet azelőtt, hogy behívjuk őket a színházépületbe.
- A hangsúly a szórakozáson legyen, ne a formalitásokon!
- A kommunikációnak és a marketingnek összhangban kell állnia az előadás hangvételével.

A cél az, hogy a családok számára szokássá váljon színházba járni. Jelenleg a legtöbb család nem jár rendszeresen színházba. A Családi Színházat egyszeri, különleges eseménynek tekintik, amelyet évente egyszer vagy annál ritkábban választanak.

A ELŐADÁS UTÁNI BEVONÁS PROGRAMJAI

Az alkotók és a helyszínek általános véleménye szerint a közönség tagjai nem feltétlenül igénylik vagy várják el az előadás utáni bevonó programokat. Egyetértettek abban, hogy a hangsúly inkább azon van, hogy a nézők a színházi élmény során - a belépés pillanatától a távozásig - végig otthon érezzék magukat.

A Családi Színház egyik célja, hogy ösztönözze a családtagok közötti beszélgetést. Ez a beszélgetés nem ér véget a színházban, hanem párbeszéddé fejlődik és közös emlékekké alakul, erősítve a generációk közötti megértést.

3.2 NÉZŐTÉR ÉS HELYSZÍN – A HELYSZÍN FELELŐSSÉGE

A családok színházba hívásának kulcsa, hogy már a belépés pillanatától kezdve jó élményt teremtsünk számukra. A hagyományos színházi terek és nézőtéri elrendezések gyakran nem kifejezetten családbarátok, mivel ők inkább az intimebb, befogadóbb elrendezéseket kedvelik, amelyek megengedik a fizikai közelséget. Az alábbiakban gyakorlati példákat mutatunk be arra, hogyan lehet javítani a családok élményét, függetlenül a helyszín kialakításától.

Miközben ez az eszköztár elsősorban színházi alkotóknak szól, tisztában vagyunk azzal, hogy a nézőtéri elrendezéssel és a színház előterével kapcsolatos döntések nagy része a színház hatásköre. Arra bátorítjuk az alkotókat, hogy folytassanak aktív párbeszédet a befogadó intézménnyel, hogy összhangot teremtsenek az előadás, a közönség és a helyszín között.

FŐBB AJÁNLÁSOK

A HELYSZÍN

A színházlátogatás előtt:

- Egy, a helyszínt bemutató videó meghatározó lehet abban, hogy enyhítse a szülők és a gyerekek új helyre való belépés előtti szorongását. További jelzések is hasznosak lehetnek, hogy a nézők könnyebben eligazodjanak a térben.

A nézők érkezésekor:

- Készülj ülésmagasítókkal, hogy a kisebb gyermekek jobban láthassanak, és önállóbb nézők lehessenek. Ezzel több tér biztosítható a szülők számára is, és elősegíti, hogy ők is élvezhessék az előadást.
- Ha lehetséges, biztosíts helyet, (például ruhatárat) a felesleges tárgyak és ruhák tárolására.
- Ha lehetséges, jelölj ki egy helyet, ahová a nézők a színházlátogatásuk alatt elvonulhatnak egy rövid csendespihenőre, szünetre.

Az előadás alatt:

- Az előadásról való tájékoztatás illeszkedjen az előadás hangulatához, hogy folytonosságot teremtsen.
- Érdemes átgondolni, hogyan lehet a színházi konvenciókat jobban a közönség igényeihez igazítani – ezt egyértelműen kommunikálni kell a közönség, az alkotócsapat, az előadók és a nézőtéri személyzet felé is.
- A nyugodtabb előadások jól működnek a családi közönséggel. Ezek az előadások alkalmasabbak azok számára, akik különösen érzékenyek a vizuális ingerekre, és kedvezőek azok számára is, akiknek nehézséget okoz egy helyben végigülni egy előadást.

FŐBB AJÁNLÁSOK

A NÉZŐTÉRI SZEMÉLYZET

- Légy barátságos: A barátságos fogadtatás mindig a legjobb kezdet. Tervezd meg, hogyan invitálod a közönséget az előadásra. Fontos, hogy lehetőséget adj kérdésekre, és tegyél azért, hogy kényelmesen érezzék magukat!
- Figyelj a testbeszédre: Hajolj le, hogy a gyerekek szemmagasságában beszélgess velük! Ez segít abban, hogy érezzék, hogy ők is fontos részei az előadásnak.
- Kérdezz: Készülj olyan kérdésekkel, amelyek elősegítik a beszélgetést, és felmérik a családok megértését és színházi ismeretét! Ez segít abban, hogy a családok úgy érezzék, szívesen látják őket.
- Teremts pozitív élményt: Az emberek azokra az élményekre emlékeznek, amelyeket élveztek, amelyekbe bevonódtak, és amelyek inspirálták őket arra, hogy többet tegyenek vagy tudjanak meg.

A helyszín, a nézőtéri elrendezés és a családi közönség színházba hívása kapcsán két átfogó kérdést kell figyelembe venni:

- Melyek a közönség praktikus igényei és félelmei?

Ez a tér praktikus átalakítását és esetleg a személyzet családi közönségre specializált képzését jelenti.

- Mi szolgálná leginkább az előadást?

Ez a kérdés a helyszín és a produkció közös felelőssége. Figyelembe kell venni a hangulatot, a légkört – gondold át, milyen energiával szeretnéd, hogy a közönség megérkezzen a színházi élményhez.

Ha nincs lehetőség arra, hogy azért tegyünk, hogy valami az előadást támogassa, akkor a legfontosabb cél az, hogy elkerüljük az előadás előtti zavaró élményeket.

3.3 A RÉSZVÉTEL AKADÁLYAI

A költségek, az információhiány, a félelem és a színházaktól való távolságtartás mind olyan tényezők, amelyek jelentősen akadályozzák a családok színházba járását. Ezek közül néhány tényezőre nincs befolyásod, de ha tudatában vagy ezeknek, az már segíthet a közönséggel való kommunikációban.

FŐBB AJÁNLÁSOK A RÉSZVÉTEL AKADÁLYAI KAPCSÁN

„ISMERD A KÖZÖNSÉGEDET, ISMERD AZ AKADÁLYAIKAT”

- Az előző két fejezetben szereplő ajánlások alkalmazása segít csökkenteni a családok színházlátogatáshoz fűződő aggályait.
- Fontos megismerni, honnan tájékozódnak a családok kulturális programokról - pl. a közösségi médiából, a helyi könyvtárakból és az iskolákból.
- Érdemes felkeresni a helyi iskolákat és kedvezményeket kínálni - ők folyamatos kapcsolatban állnak a családokkal, és így könnyen elérik a célközönséget.
- Tudd, melyik időpontok a legalkalmasabbak a családi közönség számára - általában ezek a délutáni előadások, de vedd figyelembe a kulturális hátteret. (pl. Írországban a gyerekek korábban fekszenek le, mint Olaszországban)

TE IS SZÓLJ HOZZÁ!

A következő lépésünk a Családi Színházi előadásforma kipróbálása. Szeretnénk, ha csatlakoznál játékos, kísérletező és fantáziadús utazásunkhoz!

A kaland most kezdődik!